

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Høringsuttalelse - forslag til endringer i privatskoleloven ("ny friskolelov")

Kunnskapsdepartementet legger i høringsnotatet frem forslag til endringer i lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skoler med rett til statstilskudd (privatskolelova).

Krokeide videregående skole er en privat skole som gir særskilt tilrettelagt opplæring for funksjonshemmede (Privatskoleloven § 2-1 f) med grunnlag for statstilskudd basert på nokså ressurskrevende elever (Forskr. til Privatskoleloven § 9A-2). Skolen tilbyr per i dag utdanningsprogrammene *Elektrofag* og *Service og samferdsel*.

Krokeide videregående skole støtter regjeringens målsetting om å lage en ny friskolelov som samler bred støtte og «... som kan stå seg over tid. Slik kan det sikres forutsigbare rammebetingelser for eksisterende og nye skoler» som det står innledningsvis i høringsnotatet. I tillegg til forutsigbare rammebetingelser håper vi at rammene kan gjøres mer lempelige for å gi privatskolene rom til å utvikle sitt pedagogiske tilbud og derigjennom styrke mangfoldet i skoletilbudet i Norge. Vi er derfor svært positiv til denne presiseringen i høringsnotatet:

"Det er derfor viktig å sikre at skoler som ønsker å være et reelt alternativ til den offentlige skolen får vide nok rammer til å kunne utvikle sitt særpreg. Videre er det viktig at skolene får rom til å ivareta sin egenart." (s. 20)

Vi vil i denne høringsuttalelsen trekke frem to forhold som er av særlig betydning for vår skoledrift og tilbudet vi gir våre elever:

1. Skoletilbudet

Her gir vi vårt syn på *kap 3 Godkjenningsordningen* i henhold til private skolers mulighet til å kunne tilby Vg3 i skole. I tillegg omtaler vi *kap 4 Krav til innhold og vurdering* i henhold til private skolers mulighet til å kunne tilby alternative gjennomføringsmodeller i yrkesfagopplæringen.

2. Inntaket til skolen

I høringsnotatets *kap 7 Inntak av voksne* ber departementet om høringsinstansenes syn på «om loven bør åpne for at det godkjennes frittstående videregående skoler spesielt organisert for voksne med rett til videregående opplæring». (s.36) I tillegg til å gi vår kommentar til dette, fremlegger vi vårt syn på to forhold som er av vesentlig betydning for inntak av voksne elever: realkompetansevurdering og prioritering ved inntak. I høringsnotatet ber ikke departementet eksplisitt om tilbakemelding på dette, men vi håper departementet likevel vil merke seg våre kommentarer.

1 SKOLETILBUDET

1.1 Kommentar til høringsnotat kap. 3 Godkjenningsordningen

Gjeldende rett:

For å sikre at ungdommers opplæringsrett blir oppfylt, er fylkeskommunen pliktig til å tilby elever som ikke får seg læreplass, Vg3 i skole i stedet. Vg3 i skole er ikke en del av tilbudsstrukturen for videregående opplæring, og dagens privatskolelov åpner ikke for at private skoler kan få godkjent Vg3 i skole.

Kommentar:

I høringsnotatet bruker departementet to ulike formuleringer når de ber om høringsinstansenes syn på en endring av loven på dette punktet:

1. "Departementet ønsker derfor å be om høringsinstansenes syn på om også private skoler som tilbyr yrkesfaglig opplæring skal ha et ansvar overfor sine elever som ikke får tilbud om læreplass" (s. 12, 4. avsnitt)
2. "Departementet ønsker derfor å be om høringsinstansenes syn på om også private skoler som tilbyr yrkesfaglig opplæring skal gis anledning til å tilby Vg3 i skole for elever som ikke får tilbud om læreplass, ..." (s.12, 6. avsnitt)

Krokeide videregående skole er positiv til at private skoler som tilbyr yrkesfaglig opplæring (uavhengig av om det er et verneverdig håndverksfag eller ikke) skal gis anledning til å tilby Vg3 i skole for elever som ikke får tilbud om læreplass. Vi mener formuleringen "skal ha et ansvar for" blir for krevende når vi per i dag ikke har oversikt over omfanget av dette ansvaret. Hovedansvaret bør fortsatt ligge hos fylkeskommunen, men privatskoler må få kunne søke om å få tilby Vg3 i skole.

1.2 Kommentar til høringsnotat kap. 4 Krav til innhold og vurdering

Gjeldende rett:

Opplæring baseres på læreplaner godkjent av departementet for å sikre at opplæringen gitt i skoler godkjent etter privatskoleloven skal være jevn god med opplæring gitt i offentlige skoler. Skolene har imidlertid undervisningsfrihet. (Privatskoleloven § 2-3).

Kommentar:

Krokeide videregående skole støtter fullt ut departementets forslag om at frittstående skoler også skal kunne tilby yrkesfagopplæring etter alternative gjennomføringsmodeller (vekslingsmodeller). Dette vil være en lovendring som underbygger skolens undervisningsfrihet, og gir skolen større handlingsrom til å kunne tilpasse opplæringstilbudet vårt i henhold til ulike elevgruppers behov.

2 INNTAKET TIL SKOLEN

2.1 Kommentar til høringsnotat kap. 7 Inntak av voksne

2.1.1 Ang. opplæring spesielt organisert for voksne

Gjeldende rett:

Voksne med rett kan tas inn på private videregående skoler (etter ungdom med rett) hvor de får elevstatus. Dette medfører at de ikke har rett til den individuelle tilpasningen som ligger for voksne i opplæringsloven 4A-3. (s.36)

Kommentar:

Departementet vil ha høringsinstansene synspunkter på om loven bør endres slik at private videregående skoler med tilbud spesielt tilrettelagt for voksne med rett til videregående opplæring også skal kunne godkjennes. Dette punktet har ikke praktisk betydning for Krokeide videregående skole, men på prinsipielt

grunnlag mener vi en endring i loven som gir mulighet for private skoler å tilby opplæring spesielt tilrettelagt for voksne vil være med å øke mangfoldet i det norske skoletilbudet og gi voksne mennesker større valgfrihet – noe som er positivt i seg selv.

2.1.2 Ang. krav om realkompetansevurdering av voksne søkere

Søkergrunnet vårt:

Søkerne til skolen vår har endret seg over tid: I 2010 var gjennomsnittsalderen for våre elever 34 år og funksjonshemmingene var i større grad knyttet til somatikk enn psykiatri. I dette skoleåret er gjennomsnittsalderen 29 år. Funksjonshemmingene våre elever dokumenterer i dag er i hovedsak psykiatriske utfordringer, samt ulike former for lærevansker. Dette gjelder 80 % av elevene våre, og er et speilbilde av en utvikling vi ser i samfunnet forøvrig .

Som skole for funksjonshemmede kan Krokeide ta inn voksne elever uten rett (Forskr. til Privatskoleloven § 11-1) og disse utgjør en betydelig del av elevmassen vår.

Gjeldende rett:

I tillegg til kravet om dokumentert funksjonshemming, kommer kravet om at alle voksne søkere må være realkompetansevurdert slik at skolen kan sikre at eleven ikke mottar undervisning i et fag som eleven har tilsvarende realkompetanse i.

Kommentar:

Krokeide vgs ser dette kravet som prinsipielt positivt fordi det er viktig at praktisk kompetanse utledet av uformell- og ikke-formell læring i arbeidslivet, gis verdi på lik linje med kompetanse utledet av formell læring i skolen. Realkompetansevurderingen er et nødvendig utgangspunkt for videregående opplæring spesielt tilrettelagt for voksne hvor det pedagogiske tilbudet skreddersys den enkelte i henhold til akkumulert kompetanse fra tidligere skolegang og fra spesifikk arbeidserfaring. Etter gjeldende rett tilbyr ikke Krokeide vgs opplæring spesielt tilpasset voksne. Søkerne får *elevstatus* ved opptak til våre linjer.

Det viser seg at kravet om realkompetansevurdering fører til vanskeligheter for våre søkere (spesielt for voksne uten rett) og kan i enkelte tilfeller være til direkte hinder for å få seg en utdanning:

- Som skole med hele landet som inntaksområde, er alle fylkeskommunene involvert i denne realkompetansevurderingen – og her er det *meget* varierende praksis både med hensyn til gjennomføring, hvor lang tid det tar og pris.
- Et annet viktig moment i denne sammenheng er at blant søkerne til vår skole er det mennesker som ikke er blant de mest ressurssterke og møtet med skolebyråkratiet kan ta motet fra enkelte.

Kravet om realkompetansevurdering gir mening på papiret, men skaper i praksis vanskeligheter og frustrasjon for enkeltmennesker. Krokeide videregående skole mener at dette kravet kunne vært imøtekommet på en lempeligere måte dersom skolen selv kunne realkompetansevurdere sine søkere som en naturlig del av søknadsbehandlingen:

- Søkere som ikke har vært i arbeid etter endt/avbrutt skolegang vil ikke trenge realkompetansevurdering fordi de har *de facto* ingen erfaring å realkompetansevurdere. Skolen kan vurdere hvilke fag eleven kan tilbys basert på karakterutskrift/vitnemål som dokumenterer fullført opplæring i fag.
- For søkere som har arbeidserfaring eller annen adekvat erfaring, vil den fagspesifikke kompetansen skolen besitter være mer enn tilstrekkelig til å kunne vurdere denne erfaringen opp mot kompetansemålene i de ulike fagene skolen tilbyr. Skolen vil selvsagt videreutvikle denne kompetansen dersom myndighetene har ytterligere kompetansekrav til personell som skal gjennomføre realkompetansevurderinger.

Denne løsningen ville vært en kvalitativt bedre samt mer praktisk og effektiv løsning på kravet om realkompetansevurdering, men den fordrer tillit fra myndighetenes side og delegert ansvar til skolene. Med klare kriterier og retningslinjer for hvordan en slik realkompetansevurdering skal gjennomføres, vil vurderingen skolen gjennomfører være gyldig og etterprøvbare.

2.1.3 Ang. krav om prioriteringsrekkefølge ved inntak

Gjeldende rett:

"Også for skoler som kan ta inn voksne søker uten rett til videregående opplæring gjelder lovens krav om at søkere med rett til videregående opplæring skal prioriteres foran de uten rett." (Høringsnotatet s. 34) Det vil også medføre at søkere i kategorien *ungdom med rett* skal prioriteres foran voksne med rett (Privatskoleloven § 3-1).

Kommentar:

Dagens Krokeide videregående skole er tuftet på skolevirksomhet av yrkesfaglig art som går helt tilbake til 1946. Tilbudet har alltid vært rettet mot voksne med helseutfordringer fra hele landet. Dette er godt innarbeidet i søkermarkedet vårt, og dette vil vi gjerne videreføre. Krokeide videregående skole vil *primært* være et tilbud for voksne – det vil si mennesker som er myndige (over 18 år). I tilfelle vi har flere søkere enn skoleplasser ønsker vi derfor å prioritere voksne med og uten rett før ungdom med rett. Dette ønsket baserer seg på to forhold

- **Læringsmiljø**
Det er helt klart et behov hos våre søkere at de får være i et voksent læringsmiljø. Skolens lærere har lang erfaring med voksne elever med ulike fysiske og/eller psykiske utfordringer samt ulike former for læreversker. Det tilstrebes å etablere tidlig et trygt læringsmiljø hvor elevene får oppleve mestring i samhandling med andre de kan identifisere seg med.
- **Hybeltilbud**
Halvparten av våre elever bor på elevhybel hos oss, og aldersgrensen her har vi satt til 18 år. Våre elever gir uttrykk for at voksentmiljøet var et viktig kriterium for å søke seg inn på skolen. En forutsetning for et godt elevmiljø, både på dag og ettermiddagstid – både i og utenfor skolen – er at elevene føler samhørighet og fellesskap.

Spørsmål til høringsuttalelsen kan rettes til undertegnede.

Trond Iversen
Rektor / daglig leder

Lena Lie
Assisterende rektor